

Президент Шавкат Мирзиёев худудларнинг ижтимоий-иктисодий ривожи билан танишиш мақсадиди 10 февраль куни Жиззах вилоятига ташриф буорди. Сафар дастурдаги биринчи манзил Пахтакор туманиндағи «Пахтакор элита ургуучилиги» фермер хўжалиги бўлди. Кишлек хўжалиги соҳаси мутасадилари ва пахта-тўкимачилик кластерлари раҳбарлари билан мулоқотда ҳосилдорликни ошириш, ахоли бандлигини таъминлаш бўйича кўрсатмалар берилди.

ЯНГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИ БИЛАН ТАНИШУВ

Давлатимиз раҳбари «Жиззах» эркин иктисидий зонасида танишувни берди. Биринчидан, 27 та лойиҳа амала оширилиб, 5 минг 300 га яқин иш ўрни яратилган. Охири йилларда унинг фаолияти такомиллаштирилиб, бизнесга кулагайлик кенгайтирилди. Ҳозир бу ерда кўп турдаги саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда. Улар қаторига 2022 йил оқтабрда «Iruskon» қандолат шахаси ҳам кўшилди. Президентимиз унинг иш жараёнини, маҳсулотларини кўздан кечирди.

ЖИЗЗАХДА ОЛИЙ ТАҲЛИМ МУАССАСАЛАРИ КЎПАЙМОҚДА

Президент Шавкат Мирзиёев Жиззах шаҳридаги Козон федерал универсиети филиалида бўлди.

Ушбу универсиет Россиядаги энг қадими ва кенг қаровли олий таҳлим мұассасаларидан бири. Унинг Жиззах филиали ўтган йили иш бошлаган. Давлатимиз раҳбари мұассаса фаолиятига доир кўрсатмалар берди.

САНОАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЧОРАЛАРИ БЕЛГИЛАНДИ, ЯНГИ КОРХОНАЛАР НАЙМА ТУШИРИЛДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 10 февраль куни Жиззах вилоятида саноатни ривожлантириш ва қайта тикланувчи энергия манбаларини кўпайтириш масалалари бўйича йигилиш ўтказди.

Йигилиш сўнгидаги яна бир муҳим воқеа – З та янги корхонани ишга тушириш маросими бўлди. Улар – Фориш туманидаги «Eco-Basalt Group», Жиззах саноат зонасидағи «Mono Electric» ва «Super medical elements» ширкатларидир.

ТУРК ҚАРДОШЛАРИМИЗГА ЯНА БИР БОР ҲАМДАРДЛИК

Президентимиз 9 февраль куни Турция Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонасига бориб, қардошларимизга яна бир бор ҳамдардлик билдири. Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон барча зарур ёрдамга тайёрлигини билдири. Элчихонада очиғлан ҳамдардлик китобига тасалли сўзларни ёзиб қолдири.

Ёрил, чақмоққа айлан сен...

Муассам боғларнинг гуллари, ҳатто, ягона оиласа мансуб бўлсалар ҳам, бир-бирига ўхшамайди. Ҳар бири ўзига ярашган дилбар чехраси, анвойи информации, инжа гўзаллиги билан ажрабиб, мафтун-маҳлиё этиди ошуфтадил нигоҳларни.

Фарғона водийсининг уч вилояти ҳам, гарчанд бир оиласининг учта азamat пахлавонлари янглиғ алпона қоматлари билан водий шонини оламга кўз-кўзлаётган бўлса-да, ҳар манзилнинг ҳавоси бошка. Фарғона – ўзбекона қадими мөхмөннавозлиги, Андижон – мард, ўткам ва хиёл жангарилиги, Наманган... Наманган эсса ўғ бундай фазилатларнинг ҳаммасини жисму жонига сингдирган Раҳимбобо – Бобораҳим Машраб сингари исенкор шиддати билан дарё-дарё меҳр олиб киради юракларга.

Беназир шоир Эркин Воҳидов: «Шоҳи Машраб қони сенда урди түғён, ўзбегим» деб ҳайқирганда, ҳалқимизнинг улуф даҳолари сифадиги валий зот Машраб тимсолида наманганликларга, барча ўзбек ҳалқига хос муҳташам хислатларни мутафаккирона ифодалаган бўлса, ажабмас.

Гуллар водийси бўлмиш Фарғонанинг шимолида, дengiz satxididan қарийб 500 метр balandlikda: бир ёғи Андижону

Фарғона, бир ёғи Тошкент, яна бир ёғи Қирғизистону Токикистон ерларига тулашиб кетган бу дилбар кўргон не-не Машрабу Усмон Носирларни аллаб алтириди иссиқ кучоғида.

Садоқатли фарзандлар ҳам оқ, сут берган онасидек сўйдилар, ардоқладилар киндик қон томған мұқаддас Наманганнанни.

«Намангандан кетар бўлсан, мени йўқлар кишим борму?» – алломаю авлиё Бобораҳим Машраб фарёди эди бу. Буниси эса, ҳали ўттиз бешга кирмай адабиёт осмонида қўёшсан чарақлаган бетимсол талант ва... босқинчи-жаллодлар тигида жувонмарг кетган оташқалб шоир Усмон Носир нидоси эди:

«Итоат эт, агар сендан
Ватан рози эмас бўлса.

Ёрил, чақмоққа айлан сен,

Ёрил, майли, тамом ўлсан!»

Не баҳтки, армону орзулар табаррук зотлар юрти бўлган қадим Наманган энди кундан кунга яшнаб, яшари борнома.

>>> 3

Қашқадарё вилояти

Жамоатчилик назорати

Иш ҳақлари ундириб берилди

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациисининг меҳнат ҳуқуқ ва меҳнат техник инспекторлари томонидан «Қашқадарё сув таъминоти» МЧЖ ҳамда унинг туман ва шаҳар филиаллари жамоатчилик назорати олиб борилди.

Меҳнатни муҳофаза қилиш ишлари ташкил этилиши, ходимларни меҳнат муҳофазаси бўйича ўқитиш, махсус кийим-бош, пойабзал, бошка шахсий ҳимоя ва гигиена воситалари билан белуз тъминлаш, даврий тиббий кўрикдан ўтказиш ҳамда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга риоя этилиши ишлари ўрганилди ва бу йўналишларда 310 та камчилик аниқланди. Шунингдек, ходимларни ноконуний ишдан бўшатиш, меҳнат таътиларини ўз вақтида бермаслик, зарур иш шароитларининг йўқлиги, меҳнат шартномаларининг қонунда белгиланган тартибда тузилмагани каби салбий ҳолатлар, шунингдек, 5 миллиард 169 миллион 300 минг сўмлик иш ҳақидан қарздорлик борлиги майлум бўлди.

Юқоридаги хуласаларга асосан, иш берувчиларга 16 та кўрсатма берилди. Мухими, ходимларнинг иш ҳақидан қарздорлиги бартараф этилди.

Бундан ташқари, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федera-

дацияси Қашқадарё вилояти кенгашига «Косон нефть газ қидирив экспедицияси» МЧЖ ходимлари томонидан қилинган мурожаат юзасидан корхонада жамоатчилик назорати тадбирлари ўтказилди.

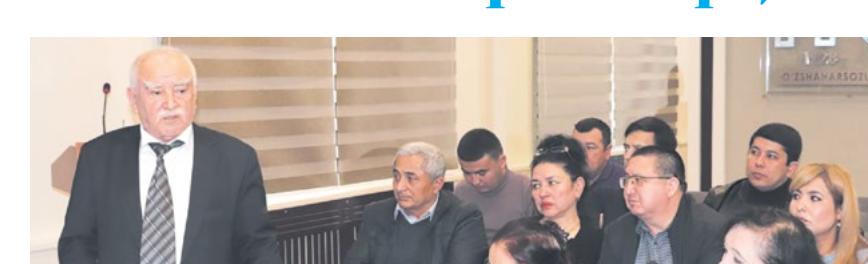
Ўрганишлар якунида ходимларга 7 миллиард 928 миллион 797 минг сўм иш ҳақидан қарздорлик ундирилишига эришилди.

Эътиборли жиҳати, инспекторлар нафакат маҳаллий, балки мамлакатимиздаги хорижий корхоналарда хам жамоатчилик назорати ва ўрганиш ишларини олиб боришаёт. Унга кўра, шу тармоқка мансуб 3409 нафар ходимга 11 миллиард 345 миллион 889 минг сўмлик иш ҳақи ундириб берилди.

Шамсиiddin САТТОРОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси Қашқадарё вилояти
кенгаши меҳнат ҳуқуқ инспектори

Қонунчилик янгиликлари шарҳи

Транспорт, йўл ва капитал қурилиш, қурилиш индустриси ходимлари касаба уюшмаси Тошкент шаҳар кенгashi томонидан янги таҳрирдаги Меҳнат кодекси тарғиботига бағишилган тадбир ўтказилди.

Меҳнат қонунчилигидаги янгиликлар билан тармок, касаба уюшмаси Тошкент шаҳар кенгashi мутахассислари янгилиш иштирокчиларini яқиндан танишилди.

Қонунда назарда тутилган қатор ўзгаришлар, табийиkeyki, меҳнат шартномалари ҳам ўз аксни топади. Тадбир иштирокчилари ишга қабул қилиш, ишдан четлашиб, меҳнат тавтиллари ва ишчи-ходимларга яратилётган имтиёз ва енгилликлардан иштирокчиларнинг таклиф ва мулоҳазалари ўрганилган ҳолда Транс-

порт, йўл ва капитал қурилиш, қурилиш индустриси ходимлари касаба уюшмаси Тошкент шаҳар кенгashi томонидан қарор қабул қилди. Унда ийл давомида амала оширилиши кўзда тутилган ишлар кўлами ўз аксни топган.

Умиди ХУДОЙБЕРГАНОВА
«ISHONCH»

Тадбир

Кўшработ туманидаги 76-умумтаълим мактабининг тажрибали ўқитувчиларидан бирни Файзуло Улашов саломатлиги ёмонлашгач, ёшларга сабоқ беришда қийинчиликка дуч келди. Шифокорларга учрашиди. Улар узоқ йиллик меҳнат асралари бўй кўрсата бошлаганини айтишиди.

Касаба уюшма аралашгач

Ногиронни ранжитманг

Тиббиёт муассасаси хуносасига асосан унга II гурӯх ногиронлиги белгиланди. Иш берувчи зиммасига хасталанган ходимга товон пули тўлаш мажбурияти юклатилди. Даставвал ишлар бинойидек кетаётганди. Аммо кейнги икки ойда туман халқ таълими бўлими томонидан тўлаш келинаётганди тобон пули тақа-так тұхтаб қолди. Рўзғорга дармон бўлиб турган пулнинг узилиши, табиики, муйян тушунновчиликларга сабаб бўлди. Сўраб-суриншишлардан натижа чиқмага, Ф.Улашов касаба уюшмаларига мурожаат қилди.

Жамоат ташкилоти унинг аризаси асосида юзага келган ҳолатини ўрганди. Иш берувчи билан музокаралар ўтказилиб, тегиши мидордаги товон тўлови ундириб берилди.

Усмон КАРИМОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси Самарқанд вилояти
кенгаши меҳнат техник инспектори

Хоразм
вилояти

УЛАР ЭЪТИБОРДАН МАМНУН

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Хоразм вилояти кенгаши ёшлар бирлашмаси томонидан касаба уюшма аъзоларини қўллаб-қувватлаш мақсадида кўплаб тадбирлар уюштирилмоқда.

Таҳлилларга кўра, 2022 йил давомидаги жамоа шартномалари орқали 1151 та корхонада кам таъминланган

КАСАБА УЮШМАЛАРИ АЪЗОЛАРИ ЎРТАСИДА СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗНИН КЕНГТАРГИБ ҚИЛИШ МАҚСАДИДА КОРХОНА ВА ТАШКИЛОЛДАРДА СОҒЛОМЛАШТИРИШ ХОНАЛАРИ ТАШКИЛ ЭТИЛМОҚДА. ТЕЗ-ТЕЗ СПОРТ МУСОБАҚАЛАРИ УЮШТИРИЛЯПТИ.

нинг 25 нафарига 93 миллион 350 минг сўмлиқ фойзисиз суда ажратилди. Уй-жой куриш ва узоқ муддат фойдаланилдиган товарларни харид қўлиш учун 65 нафар оила 402 миллион 600 минг сўмлиқ фойзисиз ссуда олишга муваффақ ажратилди. Анъана-вий тарзда «Рахбар ва ёшлар» учраси ташкил этилиб келин-моқда. Унда ойлий ўрта махсус таълим мактаби психология Шоира Каландаровага Федерация та-сарруфидаги «Оқтош» санаторийисига бепул йўлланма тақдим этилди.

Хоразм ёшлари бу каби эътибордан мамнун.

Касаба уюшмалари ва ёшлар

ташкилотларда фоалият юритаётганди ёш ходимлар жамоат ташкилоти тўғрисидаги тасаввурларини кенгайтириш имкониятига эга бўлмоқда.

Касаба уюшмалари аъзолари ўртасида соғлом турмуш тарзини кенг тарғиб қилиш мақсадида корхона ва ташкилотларда согломлаштириш хоналар ташкил этилмоқда. Тез-тез спорт мусобақалари уюштирилти.

Ўтган йили жамоат ишлари ва ўқии жараёнда фаол қатнашгани учун 2022 йилда Муҳаммад Ал-Хоразмийномидаги Тошкент ахборот технологиялари университети Урганч филиали телекоммуникация технологиялари факультети 2-босчич талабаси Оллаберган Ибадуллаев ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси тизимидағи «Чинобод» санаторийисида соғлигини тиклаш учун бепул йўлланма билан тақдирланди. Тошкент тиббиёт академияси Урганч филиали педиатрия факультети 5-босчич талабаси Шаҳбоз Ихтиёров эса бой давомидаги энг кам ойлик иш ҳақининг 5 баробари мидордаги стипендияга муносиб кўрildi.

2023 йилда Урганч давлат университети техника факультети 2-босчич талабаси Зумрад Юсупова касаба уюшмалари стипендиати бўлди. Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Урганч тумани кенгаши тизимидағи 9-сонги умумтаддим мактаби психология Шоира Каландаровага Федерация та-сарруфидаги «Оқтош» санаторийисига бепул йўлланма тақдим этилди.

Хоразм ёшлари бу каби эътибордан мамнун.

Бахтиёр ИСМОИЛОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси Хоразм вилояти
кенгаши раисининг ёшлар масалалари бўйича
маслаҳатчи

Меҳнат муносиб рағбатлантирилса...

Жалақудук туманида ижтимоий шериклик идоралар ва касаба уюшма фоллари иштироқида кенгайтирилган ҳисобот семинар бўлиб ўти.

Унда тумандаги умумий ўрта таълим мактаблари бошланғич касаба уюшма кўмитаси раислари ҳамда фоаҳлари қатнашди. Ҳисобот семинарда 2022 йил давомидаги амалга оширилган ишлар ва келгуси режалар ҳақида фикр-мулоҳазалар билдирилди. Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгашининг Андижон вилоятидаги масъул ташкилотчиси З.Абдуллаев амалга оширилиши лозим бўлган вазифаларни белгилаб берди. Шунингдек, туман ЪТБ мудири Г.Сайдирова ўтган йили ижтимоий

шериклик асосида бажарилган ишлар тўғрисида атрофика тўхталиб ўтга, таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси туман бўлими билан биргалида амалга ошириладиган вазифалар ҳақида келишиб олинди.

— Меҳнат муносиб рағбатлантирилса, сармараси ҳам шунга муносиб бўлади, — дейди Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Жалақудук тумани бўлими раиси С.Рахмонов. — Педагогларнинг ҳуқуқ, манбаатларини ҳимоя қилиш, фахрийларни йўқлаб, муаллимларнинг мазмунли дам олиша-

рини таъминлаш учун саёҳату санаторийларга жўнатиш кундаклик ишларимизнинг асосини ташкил этади.

Семинар жараёнда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг вилоят кенгаши меҳнат ҳуқуқ инспектори Ҳ.Усмонов янги қабул қилинган Меҳнат кодексининг мазмун-мөҳияти ва афзаллilikлари ҳақида тушишчалар берди.

Якунда таълим-тарбия йўналишида юқори натижаларга эришган 11 нафар ўқитувчига санаторийларга бепул йўлланма берилди.

Анваржон ҲАЛИМОВ
«ISHONCH»

Тарғибот

Тадбирда сўз олган туман халқ таълими бўлими мудири ўринбосари О.Бойниёзов иш берувчи ва касаба юмитаси раиси. Етакчиликни ходимларнинг ижтимоий-иқтисидор ҳуқуқларни устувор бўлган бандларга кўпроқ эътибор қараштига чақириди.

Зиёдullo УСМОНОВ,
Муборак туманида 1-умумий ўрта таълим мактаби касаба уюшма кўмитаси раиси

Миннадорлик

КАДРДАН ҚАДИМ ЎКСАЛДИ

Сиҳатгоҳ сўлим ва бетакор табиат қўйнида жойлашган экан. Онажоним билан биргалида ҳамма нарса мухъя бўлган шароитда мароқли ҳордик чиқариш имкониятига эга бўлдик.

Ишонч ҳосил қўлдимки, ўқитувчи ва мураббийлар мавқеини кўтариш, иззат-хурмат кўрсатиш борасида олиб бораётган ислоҳотлар кўлами қўнгилли ҳордик чиқариш имкониятига эга бўлди.

Эзгу мақсадларга қаратилган ислоҳотларда Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Риштон тумани кенгаши ҳам фоал иштирок этилди.

Мароқли ҳордик, қўнгилли саёҳат инсонга ҳамиша янги куч ва замъ бериси билан бирга, иш унумдорлигини оширишга ташаббускорлик изланishi ва интилишларга чорлайди. Бу эзгу мароқларни иш фоалиятим ва оиласидан ҳаётимда ҳис килиб турибман.

Бунинг учун соҳа фидойиларига ўз миннатдорлигимни билдираман.

Дилғузахон АБДУРАҲМОНОВА,
Риштон туманида 49-умумий ўрта таълим мактаби тарих фани ўқитувчиси

Мусобақа

ФИНАЛГА ЙЎЛЛАНМА

Маданият, спорт ва туризм ходимлари касаба уюшмаси Фарғона вилояти бирлашган қўмитаси томонидан тизимдаги спорт мактабларида фоалият кўрсатадиган ходимлар ўртасида спортивнинг гандбол тури бўйича аёллар ва эркаклар ўртасида вилоят саралаш босқичи ўтказилди.

Мусобақада 180 нафар аёл ва 180 нафар эркак иштирок этиб, ғолиблик учун беллашдилар.

Қизғин ва муросасиз кечган баҳсларда ғолиби жамоалар анниклиниб, уларга бирлашган қўмитанинг диплом ҳамда эсадлик совғалари топшириди.

Мусобақада 1-ўринни эгаллаган жамоалар республика финал босқичига йўлланманни кўлга киритишиди.

Жамшид ЭРГАШЕВ
«ISHONCH»

ЁРИЛ, ЧАҚМОҚҚА АЙЛАН СЕН...

<<<1

та лойиҳа амалга оширилиб, 34 минг нафардан зиёд киши ишли бўлди.

И.Отабоев таъкидлаётган ишлар бир йилга таалуқли. Сўнги беш йилда эса Наманганд вилоятида корхоналар сони 15 мингтага кўпайиб, 32 мингтадан оши.

Шу даврда хусусий бизнес махсулотлари ҳажми 1,6 барабар ўсиб, 8,3 триллион сўмга етди. Бу республика бўйича энг юқори кўрсаткичидир.

– Тасаввур қилин, олти йил аввал датоидаги бўлган вилоят бугунги кунда мустаҳкам даромадга эга бўлди, за-

мований саноат ва кучли тадбиркорлар шакланди, – деб маъмуният изкор қилди Президент Шавкат Мирзиёев.

– Оддий килиб айтганда, Наманганд хем мулагасиз тадбиркорлар юрти, кичик ва ўтра бизнес марказига айланди.

Президентимиз бу сафарги ташрифи давомидаги Давлатобод туманинди «Fazman tekstil» корхонасида бўлди, «Янги Ўзбекистон ёшлар зиё маскани» кутубхонасини бориб кўрди. Наманганд шахрининг «Баркамол авлод» кичик саноат ва тадбиркорлик зо-

насадиги «Мастер класс дизайн», «Сифат ёғоч саноат», «Баланс текс» корхоналаридаги иш жараёнларини кўздан кечирди.

Наманганд шахрида ви-

лоятини ижтимоий-иктисодий ривожлантириш режалари мухокамаси юзасидан очик мулокот ўтказди.

Шу ерда бир ортга қайтиб, Президентимизнинг аввалиги ташрифларини эслаш ўринидир.

– Ҳамма ўрганди, – дейди журналист Оқиқонҳада Дадабоев. – Президентимиз республиканинг қайси гўшасига бормасин, ўша ерда муммалор ҳал қилинади, жиддий ўзгаришлар рўй беради, одамлар ҳаётин фаровонлаштириш имкониятлари топлади, бадиий ташбеҳга ўраб айтганди, ўзгаришларни чим-либоси ётган дарёлар ўзинага тушади, ҳалқ бирлашади, бирлиқда барака бўлади. Бирлашганлар тонғи талқон қўладилар.

Касбим юзасидан Юртбошимизнинг вилоятимизга қўлган ташрифларини дикқат билан кузатаман, берган топшлирларидан кейин ўзгаришларни ёндастаримга ёзиб бораман. Ўрни келгани учун қайдаримдан мисоллар келитираман:

– 2019 йил 28 февраль куни давлатимиз раҳбарни навбатдаги ташриф билан Намангандаги келдилар.

Ананага кўра, ўтган даврда ижтимоий-иктисодий соҳаларда амалга оширилган ишлар мухоммади қилинди. Кувонарлиси шуки, 2022 йил якунинг кўра, вилоятимизда ялпи худудий махсулот 41,1 триллион сўмни ташкил этиб, 6,6 фоизга ўди. Жумладан, 18,2 триллион сўмни саноат ва 27,7 триллион сўмлик қышлок хўжалиги махсулотлари ишлаб чиқарилди, 14,7 триллион сўмлик хизматлар кўрсатилди. Пудрат ишлар 6,8 триллион сўм ҳамда чакана савдо айланмаси 19,7 триллион сўмни ташкил этиди.

Бундан ташкири, биргина оиласиб тадбиркорлар дастурлари доирасида 20 минг 174 кишига 470 милиард сўм кредит ўйнантирилган туфайли 22 минг 132 та иш ўрни яратиди, бунда шахар ва туманларда ташкил этилган 72 та янги кичик саноат зонаси мухим аҳамият касб этиди. Бугунга қадар саноат ҳудудларida умумий қиймати 4 триллион сўмлик 619

давомида ошиғи билан бажарилди. «Наманганд» эркин иктисодий зонасида, «Чуст текстиль» ва «Ifoda Agro Kитмо Нітоу» корхоналарида қиймати 21,5 миллион долларлик лойиҳалар амалга оширилиб, йилига 63,6 миллион долларлик тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш ўйлабди.

Натижада, 1 минг 300 нафардан зиёд киши иш билан таъминланди. Шунингдек, вилоятда мавжуд 11

тичилик саноат зонасида ишга туширилган 413,6 миллиард сўмлик 77 та лойиҳа асосида беш мингга яқин иш ўрни яратиди.

Вилоядта ахолининг ҳаёт фаровонлиги, турмуш маданиятини оширишга қаратиган бунёдкорлик ишлари ҳам изчил давом этди.

Жумладан, турли шаҳар ва

Ташриф ҷоғида берилган топшириклилар узоқ йиллардан бўён ахолини қийнади келаётган бир қатор муммаларни бартараф этишда мухим оширилди. Ҳусусан, вилоят марказида бошқарув ва ахоли учун ижтимоий, майший

кулайлiliklar яратиш, худудни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш максадида Наманганд шахрига бўйсунувчи давлатобод тумани ташкил этилди. Яроқсиз ҳолга келиб қолган Норин дарёси кўргири янгидан курилди. Учих ва Норин туманларини Андикон вилоятининг Балиқчи тумани билан боғловчи ўйлагди

бу кўприкни қайта куриша бюджет маблағларидан 8,3 миллиард сўм ахратилди. Наманганд шахридаги «Худудий оқова сув тозалаш» иншиотини реконструкцияни килишига республика

қўллаб-куватлаш мақсадида одамларга 829 та субсидия ахратилган эди. Давлатимиз раҳбарининг ташрифи ҷоғида кўшичма тарзда яна 500 та, жами 1 329 та субсидия ахратилди. «Раками Узбекистон – 2030» стратегиясида Наманганд вилоятida намунанинг этиб, давлатобод, Норин ва Тўракурғон туманлари белгиланди. Бу борада ушбу туманларининг таълим, ижтимоий соҳа, туризм, ободонлаштириш, қишлоқ хўжалиги, давлат бошқарув органлари фаoliyatini рақамлаштириш йўналишларига 67,8 миллиард сўмга тенг 57 та лойиҳа ва таддир амалга оширилиши белгиланди.

Бундан ташкири, Коносой, Чорток ва Янгиқўргон туманларини мева-сабавотчиликка ижтисодлаштириш бўйича 2021-2022 йилларда жами 8 минг 220 гектар майдон қишлоқ хўжалиги кластерлари, кооперация, экспортёри, қишлоқ хўжалиги корхоналари, кўп тармоқи фермер ҳўжаликларирга берилди.

Эътиборлиси, вилоядаги 7 та тўқимачилик-пахта кластери 63 минг 406 гектар ер майдонидан 211 минг 357 тонна пахта хомаҳёши йигиб олиб, шартномавий режани 105 фоизга бажарди.

Вилоядта туризм янги поғонага кўтарилиди. Бир йилда Наманганд 34 мингдан зиёд сайде ташриф буюрди. 4 та янги турристик компания рўйхатда олиниб, уларнинг жами сони 29 тага етди. 25 та янги меҳмонхона, Янгиқўргон ва Поп туманинда туризмнига мөнадиётнига топширилди.

Туризм хизматлари экспорти ҳажми 5,4 миллиарн долларни бўлалаштишига ташкил этиди. Ичи ва ташки ҳамда зиёрат туризмларини кенг кулоқ ёдирши мақсадида Чорток туманинда «Султон Увайс Қараний», Тўракурғон туманинди «Ахсикент очиқ осмон музейи», Чуст туманинди «Бибион» ва Поп туманинди «Ҳазрати Боб» зиёратлохларни куриш ҳамда реконструкцияни қилиш ишларига бюджет хисобидан 26,8 миллиард сўм сарфланди.

Журналист ҳамасбимизнинг юқори-даги қайдларидан кейин яна Президентимизнинг 2023 йил 3 февраль ташрифига қўтилди.

Давлат ташкири ташриф давомида вилоят кичик ва ўтига бизнес маконига айланни бошетани алоҳидаги таъкидиди.

Гап билан ошишмайди. Гап – бошқа, иш – бошқа.

Фарғона водийси ҳалқа темир ўйли бўйлаб тезкор электропоездлар катонини ташкил қилиш масаласида ҳам гап жуда кўп эди. Нафакат Наманганд, балки бутун водий ахлонинг долзарб муммалардан бирни эди бу. Водий шаҳарлари ва юртимизнинг бошқа худудлари билан транспорт боғланнишида мухим бўғин бўлган бу иш қисса вақтда амалга оширилди. 2021 йилнинг 16 февралидан бошлаб йўловчи поездлар қатнови ўйлага кўйилди. «Тошкент – Наманганд – Андикон» йўналишидаги поезд ҳафтанинг севшанба ва жума кунлари, «Андикон – Тошкент» йўналишидаги поезд эса чоршанба ва шанба кунлари ҳаракатланширилди. «Хаттинг» ҳар сенасида Фарғона водийси бўйлаб ўйла чиқсан экстретика поезди Намангандага тўхтаб, Андикон, Марғилон ва Қўйон бекатларига борадиган бўлди.

Этагига тор бўлса, дунё кенглигидан не фойда деганларидек, бошингда бошпанағ бўйласа, ҳаловат бўладими, турмуш татиёдими?

Намангандам уй-жой масаласи ҳамиси дозлардиди. Ахлонинг уй-жойида бўлган талабини кондириш учун 1 минг 78 та хонадондан иборат жами 40 та кўп қаватли тураржой бинолари қуриб битказилди. Шунингдек, ахолини ижтимоий

резурс сурсаси ва имкониятлардан самарали фойдаланиши орқали иктисодиётни юксатиши ҳамда аҳоли фаровонлигини ошириш бўйича бир қанча истиқболли вазифалар бегилади.

Буларнинг ҳаммаси – элини ардоқлашган раҳбарнинг битта ташрифига оид айрим натижалар, холос.

Яхши йўлбошли элини ўйлади. Эл

фами деб қайдурди, элига роҳат кельтиради – йўл қуради, уй қуради, мамла-

катни обод қилиди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2020 йил 26-27 июннага ташрифидаги Юртбоши қабидаги элесварлик фазилатлари янама ёрқинроқ кўринди.

Халқа қўллашади. Ҳама қўллашади.

«Итоат эт, агар сендан

Ватан рози эмас бўлса.

Ёрил, қақмоққа айлан сен,

Ёрил, майли, тамом ўлслам! –

деб ҳайқирган бўларди...

Абдусаид КУЧИМОВ,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган журналист

ҳа жойлаштирилган. Уларнинг 18 таси фаолиятини бошлаган. Ҳозир 2 мингдан зиёд киши меҳнат қилаётган мазкур зонада тайёр қийим-кечкалар, чарм-пой-абзал, қурилиш материаллари, мебель, козо, озиқ-овқат ва киме маҳсулотлари ишлаб чиқарилаётади.

– Наманганд тадбиркорлик ривожининг янга бир ва асосий сабабини давлат раҳбарининг соҳа ходимларига эътиборидан, уларга кўрсаётган кўмаги ва бюрократик тўсиқлар олиб ташланганидан изламоқ даркор, – дейди Ҳалқ депутатлари вилоят кенгаши депутати Солижон Мўминов. – Кўрдик, қишинг сонуқ, келиши тадбиркорлар фаолиятига жийдий зарар етказди. Бир қанча корхоналарда ишлар тўхтаб қолди. Аниқроғи, республикамиздаги 3 мингдан ортиқ саноат корхонасида ишлаб чиқариш суръати пасайди, солиқ қарздорлар олиши ошиди. Шундай шароитда давлат раҳбарининг ҳарори билан совидан қийинчилик кўрган тадбиркорларга солик, бошхона ва бошқа тўловлар бўйича енгилликлар бериладиган бўлди. 2 минг нафар кичик оғизлардан изламоқ даркор, – дейди Ҳалқ депутатлари вилоят кенгаши депутати Солижон Мўминов. – Кўрдик, қишинг сонуқ, келиши тадбиркорлар фаолиятига жийдий зарар етказди. Бир қанча корхоналарда ишлар тўхтаб қолди. Аниқроғи, республикамиздаги 3 мингдан ортиқ саноат корхонасида ишлаб чиқариш суръати пасайди, солиқ қарздорлар олиши ошиди. Шундай шароитда давлат раҳбарининг ҳарори билан совидан қийинчилик кўрган тадбиркорларга солик, бошхона ва бошқа тўловлар бўйича енгилликлар бериладиган бўлди. 2 минг нафар кичик оғизлардан изламоқ даркор, – дейди Ҳалқ депутатлари вилоят кенгаши депутати Солижон Мўминов. – Кўрдик, қишинг сонуқ, келиши тадбиркорлар фаолиятига жийдий зарар етказди. Бир қанча корхоналарда ишлар тўхтаб қолди. Аниқроғи, республикамиздаги 3 мингдан ортиқ саноат корхонасида ишлаб чиқариш суръати пасайди, солиқ қарздорлар олиши ошиди. Шундай шароитда давлат раҳбарининг ҳарори билан совидан қийинчилик кўрган тадбиркорларга солик, бошхона ва бошқа тўловлар бўйича енгилликлар бериладиган бўлди. 2 минг нафар кичик оғизлардан изламоқ даркор, – дейди Ҳалқ депутатлари вилоят кенгаши депутати Солижон Мўминов. – Кўрдик, қишинг сонуқ, келиши тадбиркорлар фаолиятига жийдий зарар етказди. Бир қанча корхоналарда ишлар тўхтаб қолди. Аниқроғи, республикамиздаги 3 мингдан ортиқ саноат корхонасида ишлаб чиқариш суръати пасайди, солиқ қарздорлар олиши ошиди. Шундай шароитда давлат раҳбарининг ҳарори билан совидан қийинчилик кўрган тадбиркорларга солик, бошхона ва бошқа тўловлар бўйича енгилликлар бериладиган бўлди. 2 минг нафар кичик оғизлардан изламоқ даркор, – дейди Ҳалқ депутатлари вилоят кенгаши депутати Солижон Мўминов. – Кўрдик, қишинг сонуқ, келиши тадбиркорлар фаолиятига жийдий зарар етказди. Бир қанча корхоналарда ишлар тўхтаб қолди. Аниқроғи, республикамиздаги 3 мингдан ортиқ саноат корхонасида ишлаб чиқариш суръати пасайди, солиқ қарздорлар олиши ошиди. Шундай шароитда давлат раҳбарининг ҳарори билан совидан қийинчилик к

Долзарб мавзу

МАТБУОТНИНГ ЎЗИ ЎЗГАРМАСА, ЖАМИЯТГА ТАЪСИР ҚИЛОЛАЙДИ

Сўнгги пайтда матбуотга эътиборнинг сустлашгани, ахолининг ижтимоий тармоқларга боғланиб қолаётгани кўпчиликни ташвишга солмоқда. Бунга бир томондан иқтисодий сабаблар важ қилиб кўрсатилса, иккинчи томондан Интернетнинг ривожланишига ургу бериляпти. Босма нашрларнинг жамияти сиёсий ҳаётидаги ўрни ва аҳамияти ҳақида Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси, сиёсий фанлар доктори, профессор Муқимжон ҚИРГИЗБОЕВ билан сұхбатлашдик.

– Муқимжон ака, маълумки, давлат ва жамиятни демократлаштириша ОАВ мухим ўрин тулади. Алзандан сиёсий ҳаёти шакллантиришда босма нашрларнинг алоҳида ўрни бўлган. Буғунги кунга келиб ахолининг босма нашрлардан узоқлашиб боришига сабаб нимада?

– Албатта, босма нашр мумтоз ахборот воситаси хисобланади. Радио ва телевидениенинг кашф этилиши ҳам газеталарни ахборот дунёсидан сикир чиқара олмади. Интернет тармоқларининг гайдо бўлиши ҳам босма ахборот воситаларига кучли зарба бера олмади. Агар эсласак, кино кашф этилганида кўпчилик «Энди театр ўлди» деган. Лекин театр нафақат яшяяпти, балки янада ривожланиши ва таомиллашиб бормоқда. Газеталар хусусида ҳам шу каби фикр билдириш мумкин.

Газеталар тезкорлик билан ахборот етказиб беришида Интернет, радио ва телевидениега тенг келмас-да ўзининг бошқа хусусиятлари билан пешқадам ўринни эгаллаб турибди. Ҳодиса, воқеалик, турли вазиятлар ёки муаммоларни

тахлил этишида газетанинг олдига тушадигани йўқ. Газета қоғозда чоп этилади ва бу унинг узоқ даврларга яшовчанигини ташминлайди. Уни бир неча юз ийлар сақлаш имконияти мавжуд. Газетани дўстлар ва қариндошларга бериш ёки шахсий архивда сақлаш мумкин.

Газета ва журналларнинг ўз сайтиларига эга бўлиши ҳам ургфа айланди. Бу ҳам янгилик, албатта.

Энди ахолининг босма нашрлардан узоқлашиш масаласига келса, унинг бир қанча сабаблари мавжуд. Чукур ислоҳотларни ўз бошидан кечираётган, бозор иқтисодиётига ўтётган мамлакатлarda ахолининг газетага обуна бўлиш ёки уни сотиб олиш имконияти анча чекланниб қолади. Шу билан бирга, газетадаги расмий ахборотларни ўзлон қилишда бир-бирини таракорлаш, ахоли манфаатлari ва истакларни ўзида акс эттирадиган мақалаларнинг камлиги, ҳар бир газетанинг миёйн ижтимоий қатламлар манфатларига мослаша олмагани каби ҳолатлар газеталарни нуғузини анча тушибир кўйди. Газета ўзининг мусасиги бўлган ҳар бир давлат органи ёки надавлат ташкиллари муммаларини аниқлаши, уларни бартраф этишига оид мухокамаларни кучайтириши, ўзи таянадиган ижтимоий қатламларнинг ривожланиши учун интиладиган орн даражасига чиқсанига унга нисбатан қизиқишлар кучайди.

– АҚШ, Япония каби тараққий этган мамлакатлarda ижтимоий тармоқлар ривожланган бўлса-да, газеталар адади сезилиларни даражада тушиб кетмаган. Уларда ўтказиладиган турли ижтимоий сўровларга, ахолининг газетхонлик даражаси 50 фоиздан юкори. Айтинг-чи, фуқароларнинг сиёсий маданиятини оширишда газета-журналлар қанчалик аҳамиятига эта?

– Биргина АҚШда 23 мингта даврий нашрлар, шундан 12 мингта газета ва 11 мингта журнал чоп этилади. Кундaluк газеталар сони 1450 тани ташкил этиди ва улар 55 миллион нусхада нашр этилади. Албатта, бу мамлакат газеталарнинг яшовчанигига асосий сабаб – уларнинг ёрни ва мустақилиги, шу билан бирга, давлат органларига тегишли газеталарнинг мавжуд эмаслигига. Газеталарда мақолалар ўзлон қилишдан олдин ахоли орасида социологик тадқиқотлар, сўровномалар ўтказилиб, қайси муммаларни мухокама қилишга ёхтиёж мавжудлиги ўрганинг чиқидали. Шундан сўнг, эн билдиш экспертлар ва малакали мутахassislarнинг мақолалари ўзлон қилинади.

Японида кундaluк газеталар 72,7 миллион ададда нашр этилади. Хар 1000 кишига 592 та газета ўтгари келди ва бу борода Япония Норвегиядан кейин иккинчи ўринни эгаллаб турибди. Ҳодиса, воқеалик, турли вазиятлар ёки муаммоларни

далик газеталар обуна қилиш йўли билан тарқатилади.

Ривожланган мамлакатлarda босма оммавий ахборот воситалари ахолининг ижтимоий-сиёсий онгини ўтириш, сиёсий маданиятини оширишда мухим ўрини тутади. Улар надавлат ташкиллар билан бир қаторда фуқароларни ижтимоий-лаштиришнинг мухим омилларидан бирни хисобланади. Шунинг учун ҳам японлар ўз манфаатлari ва эътиёждарини ОАВ ва НИТ воситасида қондириш бўйича пешқадам.

– **Мамлакатимиз ҳаётида бир давр бўлдики, матбуотда сўз эркинлиги бир қадар пасайди. Кишиларда босма нашрларга ишонч анча сусайди. Балки ўша даврнинг таъсириданни босма нашрларга мусносат үзгарамяти?**

– Тўғри, матбуот кейинги чорак аср давомида ҳар томонлама – сиёсий, молиявий ва ижтимоий сиқувлар ичида яшади. Газеталарда ўзлон қилинган мақолалар

кўйилмаган. Олимларнинг илмий ва ҳаётӣ таҳлиллари гўёки «газетхонлар учун тушунарсиз» деган қарашлар билан нашр этилмайди ёки уларни соддлаштириш оқибатида мақолалар ўз қадр-кимmatини йўқотмоқда. Холбуки, ахоли дунё-қарашда янги пайдо бўлган дастурий мақсадларни шакллантириш даврий манфаатларнинг энгасосий вазифаси ҳисобланади-ку!

– **Бугунги кунда жамиятда блогерлик фаолияти оммалashi бормоқда. Буни журналистиканинг янги йўналиши, деб қабул қиласа бўладими?**

– Блогерлик билан эркян ҳолатда шуғулланиш мумкин, айтиш мумкин, буяниш мумкин, ахборотларни амалий билимларга эта, турли манфаатларни жамият ва давлат манфаатлari билан ўгунаштириш оладиган, ёзган ҳар бир ҳабарни ёки мақоласига нисбатан масъулият сизадиган, жамиятда ўз ўрнига эга бўлган мутахассисидир. Кўпчилик ҳолатларда

факат мавжуд сиёсий тизимни мақташга қаратиди. Расмий ва норасмий цензура кучайди. Журналистик фаолиятга ёркинлик, журналистларга ёркин фикрларни хуқуки берилади. Ахолининг газеталарга нисбатан қизиқиши анчайин сунди. Ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги қизиқиши ўзининг шахсий истаска манфаатларни сизадиган орн даражасига чиқсанига кучайди.

Албатта, газеталарнинг ҳозирги ҳолатига ўтмишдаги ноxуш турмуш тарзи ҳам кучли ўтсир қилмоқда. Газеталарнинг формати, тили, уларда кўтариладиган муммаларни ёртиши усуллари ўзгариши лозим. Ҳозирги пайдо таҳририяtlарнинг тобора чукурлашиб бораётган ислоҳотларга нисбатан қарашлари билан газетхонлар дунёкараши ўтасида анча катта фарқ мавжуд. Ҳар бир меҳнат жамоаси ва яшаш масканларда рўй берарётган ҳаёт қандай бўлса, шундайлигича ОАВда таҳлил этилиши лозим.

Яна бир муммом шуки, газеталар таҳририяtlari ва интеллектуал зиёлилар ўтрасида яқин ҳамкорлик яхши йўлга

блогерлар босим ўтқазиш, давлат хизматчиларини қатиқ таҳқид қилиш орқали номин қозонишига ҳаракат қиласди. Тўғри, блогер ҳам журналист каби материалларни юргайди ва бошқа хусусиятга эта ахборотни жойлаштирувчи, шу жумладан, ахборотдан фойдаланувчилаш таронидан ушбу ахборотни мухокама қилиш учун жойлаштирувчи жисмоний шахс» сифатида таърифланади. Мен блогерлик журналистиканинг бир тури сифатида ётириф этилан манбани ҳали чуратмадим. Танчилини ва машҳур журналист Владимир Познер блогерлик ҳақида бекиз кўйидаги фикри билдиришмаган: «Йўқ, бу журналистика эмас. Бунда киши ўз фикрини

ифода этади. Бу яхши. Интернет унга яхши имконият яратиб беради. Буни журналистика билан адастриби бўлмайди. Менинг назаримда, журналистика ахборотларни эълон қилиш билан шуғулланиди. Ахборотларни эълон қилиш объектив, ҳаққонийлик асосида, у кимгидир ёки ёки ёки ёмаслигидан қатта назар, кенг тарзда амала оширилади. Иккинчидан, бу – масъулият ҳамдир. Сиз гапирган ёки ёзган сўзингизга жавоб беришингиз мумкин».

– **Ижтимоий тармоқларнинг ҳабар тарқиатидаги тезкорлиги ва ахолiga қулайлигини инкор қилиб бўлмайди, албатта. Бироқ шу қисқа-қисқа ҳабарлар билан омманинг сиёсий-ижтимоий тармоқлардаги ҳабар ва маълумотларни саралаш, танлаш маҳорати етишмайдими?**

– Ҳозирги даварда Интернетда, ижтимоий тармоқларда эълон қилинаётган мақолаларни бир хил мезонлар билан баҳолаб бўлмайди. АҚШ, Япония, Германия каби ривожланган давлатларда нашр этиладиган йирик газеталар ўзларининг рус тилидаги иловаларини ҳам ўқувчиларга тақдим этмоқда. Ёки энг ноёб в қиммати адаётлар – уч минг йил олдин Хиндистонда нашр этилган «Архашастра» (Сиёсат тўғрисида), ақадемик Бартольднинг барча асрларлари, Маргарет Тетчернинг бошқарува оид китоби, Ренессанслар даврида нашр этилган асрлар (бу рўйхатни давом эттириш мумкин) Интернет тармоқларига жойлаштирилган. Бундан ташкири, ижтимоий тармоқлардан жаҳондаги барча машҳур газета ва журналларнинг электрон вариантларини ҳам тошип қийин эмас. Қўриниб турибдики, Интернет тармоқларидан нафақат майдчуда ахборот ва материалларни, балки инсон тафаккурини бойитадиган манбаларни ҳам топиш мумкин.

Ана шу омиллар ОАВнинг ахоли ўртаидаги ролини қучайтириши тақдом этмоқда. Бугунги ўқувчи кечаги авторитар давлат фуқароси эмас, балки демократик тамоиллар асосида ривожланадиган, ўз қадр-кимmatини саклашга интилётган инсонидир. Шунинг учун ҳам, ҳар бир матбуот органи нафакат шахарлардаги, балки узоқ қишлоқлардаги мавжуд муммом ва камчиликларни кенг ёритиши, одамларнинг ижтимоий ва маънавий фикрларда даражасини турли социологик усуллар билан ўрганиш орқали фаолият юриши лозим. Газеталар халқимизнинг севимли ахборот манбаига айланishi керак. Бу – давр талаби.

Умиди ХУДОЙБЕРГАНОВА
сұхбатлашди

блогерлар босим ўтқазиш, давлат хизматчиларини қатиқ таҳқид қилиш орқали номин қозонишига ҳаракат қиласди. Тўғри, блогер ҳам журналист каби материалларни юргайди ва бошқа хусусиятга эта ахборотни жойлаштирувчи, шу жумладан, ахборотдан фойдаланувчилаш таронидан ушбу ахборотни мухокама қилиш учун жойлаштирувчи жисмоний шахс» сифатида таърифланади. Мен блогерлик журналистиканинг бир тури сифатида ётириф этилан манбани ҳали чуратмадим. Танчилини ва машҳур журналист Владимир Познер блогерлик ҳақида бекиз кўйидаги фикри билдиришмаган: «Йўқ, бу журналистика эмас. Бунда киши ўз фикрини

блогерларни ўтқозиш, давлат хизматчиларини қатиқ таҳқид қилиш орқали номин қозонишига ҳаракат қиласди. Тўғри, блогер ҳам журналист каби материалларни юргайди ва бошқа хусусиятга эта ахборотни жойлаштирувчи, шу жумладан, ахборотдан фойдаланувчилаш таронидан ушбу ахборотни мухокама қилиш учун жойлаштирувчи жисмоний шахс» сифатида таърифланади. Мен блогерлик журналистиканинг бир тури сифатида ётириф этилан манбани ҳали чуратмадим. Танчилини ва машҳур журналист Владимир Познер блогерлик ҳақида бекиз кўйидаги фикри билдиришмаган: «Йўқ, бу журналистика эмас. Бунда киши ўз фикрини

блогерларни ўтқозиш, давлат хизматчиларини қатиқ таҳқид қилиш орқали номин қозонишига ҳаракат қиласди. Тўғри, блогер ҳам журналист каби материалларни юргайди ва бошқа хусусиятга эта ахборотни жойлаштирувчи, шу жумладан, ахборотдан фойдаланувчилаш таронидан ушбу ахборотни мухокама қилиш учун жойлаштирувчи жисмоний шахс» сифатида таърифланади. Мен блогерлик журналистиканинг бир тури сифатида ётириф этилан манбани ҳали чуратмадим. Танчилини ва машҳур журналист Владимир Познер блогерлик ҳақида бекиз кўйидаги фикри билдиришмаган: «Йўқ, бу журналистика эмас. Бунда киши ўз фикрини

блогерларни ўтқозиш, давлат хизматчиларини қатиқ таҳқид қилиш орқали номин қозонишига ҳаракат қиласdi. Тўғри, блогер ҳам журналист каби материалларни юргайди ва бошқа хусусиятга эта ахборотни жойлаштируvчи, шу жумладан, ахборотдан фойдаланувчилаш таронидан ушбу ахборотни мухокама қилиш учун жойлаштируvчи жисмоний шахs» сифатида таъриfланади. Мен блогерлик журналистиканинг бир тури сифатида ётириf этилан манбани ҳали чуратмадим. Танчилини ва машҳур журналист Владимир Познер блогерлик ҳақида бекиз кўйидаги фикри билдиришмаган: «Йўқ, бу журналистика эмас. Бунда киши ўз фикрини

блогерларни ўтқозиш, давлат хизматчиларини қатиқ таҳқид қилиш орқали номин қозонишига ҳаракат қиласdi. Тўғри, блогер ҳам журналист каби материалларни юргайди ва бошқа хусусиятга эта ахборотни жойлаштируvчи, шу жумладан, ахборотдан фойдаланувчилаш таронидан ушбу ахборотни мухокама қилиш учун жойлаштируvчи жисмоний шахs» сифатида таъриfланади. Мен блогерлик журналистиканинг бир тури сифатида ётириf этилан манбани ҳали чуратмадим. Танчилини ва машҳур журналист Владимир Познер блогерлик ҳақида бекиз кўйидаги фикри билдиришмаган: «Йўқ, бу журналистика эмас. Бунда киши ўз фикрини

блогерларни ўтқозиш, давлат хизматчиларини қатиқ таҳқид қилиш орқали ном